

Szerkesztőség

Arad, Aseev-palota

Kiadóhivatal:

Salv. Regele Ferdinand 23.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 483 Lel.

Fél évre ... 241 Lel.

Negyed évre ... 108 Lel.

Havonta ... 86 Lel.

Hírdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel

A tanító.

Vasárnap Aradon országos tanító-kongresszus kezdődik, amelyre Erdély és a Bánság minden részéből eljöttek a tanítók, a kultúra napszámossal. A székely-földről, a kis román falvakból, Erdély és a Bánság kulturált városaiból jöttek el azok, akik a jövő generációját előkészítik az életnek nevezett küzdelemre. Hogy mily nagy a jelentősége a vasárnap kezdődő kongresszusnak, mi sem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy a tanítók legmagasabb főnöke, Anghelescu közoktatásiügyi miniszter már megjött Aradra, hogy résztvegyen két ország rész tanítóinak megbeszélésében és a tanítók parlamentjében hangzó kívánságokat feljegyezze magának. Természetesen lesznek a háromnapos kongresszusnak ünnepélyes mozzanatai is, a legfontosabb kérdések azonban a csendes munka jegyében lefolyó megbeszéléseken fognak szónyegre kerülni. A tanítók mindenek előtt kari ügyeket beszélnek meg, azután számos kulturális kérdéshez is hozzá fognak szólni. Hiszen az ő hivatásuk, hogy a kultúráért küzdjenek, mert az ő kezük alól kerülnek ki azok, akik az ország jövőjében a kultúra számottevő faktorai lesznek.

Lesz a kongresszusnak még egy vendége: Michalache János parasztpárti vezér, kamarai köp-

visező. Maga is tanító volt. Kétség kívül tehetséges ember, aki miniszteri székbe is jutott. De temperamentuma és megváltozott világnézete extrémításba ragadták és most oly párt élén áll, amely az osztályharcot írta zászlójára és közeli vonatkozásba juttat a legszélsőbb tulzókkal. Ha Michalache mint volt tanító egykori kollégái közé akart eljönni, hogy munkájukat támogassa, akkor bizonyára szívesen látott vendég. Tartunk azonban tőle, hogy nem az egykori tanító, hanem a pártpolitikus, a parasztpárti agitátor, a lángoló temperamentumu népszónok jön el egy kis propagandára. A kormánypárt lapja, a Viitorul óva inti az Aradon összegyűlt tanítókat attól, hogy az osztályharc alapján álló pártvezér befolyása alá kerüljenek.

Mi nem ilyen szempontból foglalkozunk Michalache aradi szereplésével. A mi álláspontunk az, hogy a tanító kapcsolja ki magát a napi politika csatározásaiból. Mi azt valljuk, hogy a tanító mindenek előtt a gondjaira bízott embereknél gondos és lelkiismeretes kértésze legyen és ne elegetedjen a politikai pártok tusáiba és intrikáiba. A tanítónak sokkal magasabb hivatása, sem hogy helyet engedjen lelkiületében a politikai pártok szíriénekének. Amikor a tanítói kar a maga rózsásnak nem mondható helyzetével foglalkozik, amikor a

tanítói kar kulturális kérdéseket vitat meg, akkor a politika ne férdőzzék a kongresszus programjához. Anghelescu miniszter látogatásának nem lehet politikai színezetet adni. Előtt csupán azért, hogy mint közoktatásügy legfőbb főre jelen legyen a tanítók kari és kulturális meetingjén, meghallgassa a panaszokat és kívánságokat és azokat lehetőleg orvosolja. Michalache jelenléte se legyen alkalom pártpolitikai szen-

vedélyek kirobbanására, mert a kongresszus terme nem politikai aréna.

Két ország rész figyelme fordul Arad felé, ahol eldugott hegyi falvakból és virágzó városokból gyűltek össze a kultúra napszámossal. Vitassák meg a saját ügyeiket adjanak útmutatást és termékenyítő ötleteket az egyetemes emberi kultúra kiépítésére. Ha ezt cselekszik, nem hiába jöttek messzi földről Aradra.

A Népszövetség delegátusai Aradon.

Séta a városban. - Nem fogadták a kisebbségek képviselőit

Váratlan vendégek érkeztek ma Aradra. A Népszövetség küldöttjeinek adott nyilatkozataik és a felülről érkezett hírek szerint tegnap kellett volna Nagyváradon át elhagyni a határt, azonban bizonyosan a magyarországi vasutassztrájk miatt más utirányt vettek a misszió tagjai és Aradra jöttek. A népszövetségi delegátusok Colban Erich norvég, Ascarte spanyol és Hoden francia delegátus ma reggel érkeztek meg Aradra. A pályaudvaron Georgescu János prefektus, Gritta Ovidiu rendőrprefektus, dr. Angel István polgármester fogadták a vendégeket, akiknek kíséretében a Népszövetség titkárnője, Miss Costance A. Harris, Pteancu közoktatásügyi vezérfelügyelő és dr. Kiss Géza liberális párti képviselő

is utazott. Rövid fogadtatás után autókon a vármegyeházára vonultak, majd a Matzky cukrászdában megreggeliztek, azután megtekintették a Kulturpalotát, a ahol Nichi Lázár kulturpalotai igazgató kalauzolta a vendégeket. A népszövetségi delegátusoknak bemutatatták az Astra-műveket és a textilgyárat, majd délelőtt a delegátusok kivonultak a pályaudvarra, ahol az őket kísérő aradi hatósági személyekkel együtt bevárták a királyi család vonatát. A királyi vonat távozása után a delegátusok Georgescu János prefektus kíséretében automobilon Minisre (Ménestre) utaztak. A népszövetség megbízottai Aradon csak hatósági személyekkel érintkeztek és nem fogadták a kisebbségek képviselőit.

EGY KASSZA-NAP.

(Külföldben szállították a pénzt a budapesti Gíróba.)

(A. Aradi Közlöny Budapesti tudósítójától) A pénzügyi körök figyelmébe említhető, hogy foglalkozni kénytelen azokkal a tényezőkkel, amelyek a hosszhozgalmat lefolyására tapasztalat szerint akár közvetve, akár közvetlenül befolyást gyakorolnak. Így az érdekeltségek, valamint a tőzsdei közönség figyelme mindinkább reátereledik azokra a problémákra, amelyek a tőzsdei ügyletek lemondása körül előfordulnak. A Gíró köztudomás szerint csak a legmegfeszítőbb munka révén tud úgy ahogy alkalmazkodni a hatalmas mértékre megduzzadt tőzsdeügyletekhez, sőt nem egy esetben kénytelen volt a tőzsdetanácsot arra kérni, hogy csökkentse a tőzsdei napok számát. De a Gíró nem képes megbirkózni a lavinaszerűen növekedő tőzsdei forgalommal. Mindenképpen érdekesnek tartottuk ily körülmények között, hogy kassza betéket szerezzünk a Gíró működésé-

ben. A legutóbbi kasszanapot választottuk ki, hogy a tőzsdeügyletek lebonyolítását valamivel közelebbről szemügyre vegyük.

A kasszanap, mely tudvalevőleg a tőzsde nagytermében szokott lefolyni, ugyancsak erős próbára teszi a tőzsdei feleket. A tágas teremben szinte egymás hátán tolonganak a felek és az egymás melletti állított asztalok között szuszogva, izadva nyüzsögnek a kánikulában az ingujjra vetkőzött alkalmazottak. A kiabáló, kipirult arcú handa-bandázó felek között kellemes ellentét gyanánt oikkáznak el a lengő, áttetsző ruhás hölgyalkalmazottak, akiknek akármelyike valószínűleg büvészi mutatványképpen cipeli a bankjegy szinte hihetetlen nagymértékű tömegét. Az egy más mellé állított asztalok tövében hatalmas utikofferek hevernek színiültig felve bankjegyekkel. Nemely helyen még ez sem elég és a földre leterített újságokon hevernek szanaszét kis gulákban a pénztömegek.

Ugyancsak lázas munka folyik a Gíró lezároló helyiségei-

ben. Nem egyszer megesik, hogy a Gíró alkalmazottai hajnali öt óra tájban szüntetik be a munkát és már reggeli nyolc órakor ismét munkában állanak, tehát mindössze három órát pihennek. A nyert információk szerint a Gíró jelenleg mintegy 500 emberrel dolgozik. Ezeknek azonban túlnyomó része csupán ideiglenes kiegészítő személyzet. Igen hátrányosan befolyásolja a Gíró működését, hogy a kisebb bankok és tőzsdei irodák valóságos hajtóvadászatot tartanak egy-egy figyelmeztető Gíróbeli tisztviselőre, akit igyekeznek sokkal előnyösebb anyagi feltételek mellett alkalmazni, mint amilyen mellett a Gíróban működik. Ugyan csak erősen szenved a Gíró teljesítőképessége amiatt is, hogy az újabb alkalmazottak betanítása több-kevesebb időt vesz mindenkor igénybe.

A Gírónak mindössze 50-60 alkalmazottja van olyan, aki már a háború előtt is ott működött, míg a többi alkalmazott közül legfeljebb 10-15 százalék rendelkezik 5-6 éves praxissal. - A leg-

több előfordult nehézségek következtében a TEBÉ, illetve a bankok 35 tisztviselőt rendeltek be a Gíróhoz szolgálattételre és ezenfelül a Gíró vezetősége 100 újabb alkalmazottat vett fel. Legközelebb meg fogják oldani legalább átmenetileg a helyiség problémáját is és pedig olyképpen, hogy a Nádor-utca 27. számú kaputól a parlament felé húzódó földszinti épületszárnyat a Gíró rendelkezésére fogják bocsátani olyképpen, hogy az ott lévő tőzsdei cégeket, valamint a postahivatalt is ki fogják telepíteni.

Egyébként jellemző a Gíró forgalmára, hogy a szombati benyújtás alkalmával csaknem 300.000 darab tőzsdei kötés szerepel, ami rekordszámra megy. Az ügyletek összege jóval meghaladja a kétszáz milliót. A szombati benyújtás adatait hétfőn este kezdték feldolgozni és kedden délig tartott csak a kötéseknek papírnevek szerinti való osztályozása. A benyújtások 3-4 méter magasságú oszlopokban húzódnak meg a lezároló termék falai mentén.

A német birodalom általános munkás-sztrájk előtt.

(Öngyilkossági járvány a drágaság miatt.)

Berlinből táviratozzák: Ujabb vasmunkássztrájk fenyeget a munkások bérkövetelése miatt. Ha a közmunkaügyi miniszteriumban kezdődött tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor hétfőn ki fog törni a sztrájk. A többi szakmák munkássága is szolidaritást vállalt a vasmunkásokkal és így általános sztrájk fenyeget. Valószínű, hogy a vasmunkások sztrájkbalépését az összes munkások kizárása fogja követni. A magas vasut és a földalatti vasut személyzete már a mai napon sztrájkba lépett. Több Ruhr-vidéki bányában hárddifferenciák miatt a munkát beszüntették.

Berlinből táviratozzák: Az elviselhetetlenül nagy drágaság miatt az élelmiszer ellátás leg súlyosabb gondjai tömegesen kergetnek ismert nevű embereket öngyilkosságba. Csak tegnap kilencen lettek öngyilkosok. Ma egy egyetem tanár lett öngyilkos, a többi rész az orvosok közül voltak, amely ma husz taninak felel meg.

Kisebbségi tanítók vizsgája.

(A temesvári főigazgatóság felhívása.)

A temesvári tankerületi főigazgatóság felhívja az összes állami és községi kisebbségi tanítókat és ovónőket, valamint az önként jelentkező felekezeti tanítókat, hogy a miniszteri rendelet értelmében az augusztus hó 16-án csütörtökön a temesvári „Carmen Sylva” leányliceumban kezdődő a román nyelvből, történelemből, földrajzból és a román alkotmánytanból tartandó vizsgán jelenjenek meg. A temesvári tankerületi főigazgatóság három bizottságot fog kinevezni. Minden bizottság naponta legfeljebb 12 tanítót (ovónőt) fog levizsgáztatni. A vizsgázók magukkal visznek 1—1 iv író papírt, tollat, tintát egy rövid írásbeli dolgozat megírása céljából, amely után azonnal a szóbeli vizsga fog következni. Vizsgadíj nem fizetendő.

A vizsga a Timisoarán jelenleg tanfolyamon résztvevő 300 hallgatóval fog betürendben megkezdődni, utánuk — körülbelül e hó 27-én — a resicai (14) kisebbségi tanítók vizsgái csak az állami és községi tanítók vizsgái után következnek. A szükségtelen torlódások és hiábavaló kiadások elkerülése végett elrendeli a főigazgatóság, hogy a vidéki és nagyobb távolságban levő tanítók a vizsgán való jelentkezési nap közlése céljából a timisoarai tankerületi főigazgatóságnak azonnal küldjenek egy helyesen címzett és kellően felbélyegzett postai levelezőlapot. A levelezőlap címzéséből minden tanítóra nézve megállapítható legyen, hogy milyen tannyelvű állami, községi vagy felekezeti iskolánál működik. Minden tanító hozza magával összes okmányait és működési bizo-

nyítványait a tanügy terén töltött éveinek és kinevezésének érvényesítése céljából. Eme kinevezési okmányokról és működési bizonyít-

A királyi pár átutazott Aradon.

(Unnepélyes fogadtatás a vasúti állomáson.)

Tegnap este távirati értesítés tudatta az aradi prefekturával és a rendőrfőnökséggel, hogy a királyi család ma délben különvonaton Aradon átutazik. A királyi család: *Ferdinánd* király, *Mária* királyné és *Ileana* hercegnő a szerb királyi pár látogatására Belgrádba utaznak. Ma délelőtt újabb távirat már közölte a különvonat pontos aradi érkezését. A távirat szerint 12 óra 40 perckor kellett volna az udvari vonatnak Aradra berobogni. Erre az időre lobogókkal feldíszítették a pályaudvart és egy diszszázad állott fel a perrónon. A diszszázad parancsnoka *Viesanu* rosiori-ezredes volt. A polgári hatóságok részéről *Georgescu* János vezérfelügyelő-prefektus, *Gritta* Ovidiu rendőrprefektus, *Marinescu* Virgil határrendőrségi felügyelő, *Popescu* Haralamb szigurancafőnök, *Angel* István polgármester jelentek meg és a fogadtatáson részt vettek az éppen Aradon tartózkodó népszövetségi megbízottak is, *Colban* norvég, *Ascarte* spanyol és *Hoden* francia delegátus.

Az udvari vonat, amely öt kocsiából állott, egy óraker érkezett meg az aradi állomásra. A vonatot a katonazenekar himnusszal, a diszszázad feszes tisztelgéssel fogadta. Elsőnek *Mocioni* Antal királyi főhadász-mester szállott le a vonatról és a városi hatóságok hatalmas virágcsokrárt bevitte a királynénak. Néhány pillanat múlva megjelent a kocsi ajtajában *Ferdinánd* király és könnyedén leszállott a kocsiról. Sötétszürke civilruhában volt, kalapja szintén sűrű és széles karimájú. A katonai parancsnok jelentésének átvétele után az uralkodó elvonult a diszszázad elé, majd a polgári hatóságokhoz lépett, *Georgescu* prefektus és dr. *Angel* István polgármester az üdvözlések után bemutatták a népszövetségi kiküldötteket és a többi megjelenteket. A király örvendve ismerte fel *Gritta* Ovidiu rendőrprefektust, aki utoljára a varsói útján volt együtt a királlyal. — *Mária* királyné, aki csak a kocsi ablakában mutatkozott, *Georgescu* prefektusban talált ismerőst és szintén kedvesen beszélgetett a megjelent urakkal. Tíz pernyi időzés után a vonat elindult. A királyi pár és *Ileana* főhercegnő az ablakban állottak és barátságosan búcsút integettek. Az udvari vonat Temesvár felé hagyta el Aradot és indulását a katonazenekar hangjai kísérték. Ez volt az első alkalom, hogy a király leszállott az aradi állomáson. A királyi pár eddigi utazásai alkalmával a kocsiában

ványokról egy-egy helyvegtelen másolat készítenő, amely a timisoarai tankerületi főigazgatóságnál lesz megőrzendő.

Irodalom, művészet

A bonvivant sétál.

(Miért nem játszott Tompa Béla az Orfeuszban?)

A színlapok és a lapok színházi kommunikéi tegnap estére Offenbach operettjé, az „Orfeusz az alvilágban”-t hirdették a férfi főszerepben *Tompa* Bélával. Elmentünk a színházba és bár az előadás már régen megkezdődött, legnagyobb meglepetésünkre *Tompa* Béla lát a színház előtt láttuk sétálni „civilben”. A tegnap esti előadás közönségének legnagyobb része azért ment el a színházba, hogy *Tompa* Bélát ebben az Aradon még nem ismert alakításában is megnézze és amikor már az előadás megkezdődött, derült ki, hogy *Pluto* szerepét *Ladiszlaj* József játssza. *Ladiszlaj* a szerepét tegnap reggel kapta kézhez és mert lelkiismeretes színész, aki nem akarta, hogy miatta az előadás fennakadást szenvedjen, még délelőtt megtanulta a nem neki való szerepet és egyetlen próbára eljátszotta. *Pluto* szerepe kimondottan énekes szerep, amelyet Aradon *Galetta* Ferenc is eljátszott, akinek a bonvivánsi kvalitásai semmivel sem gyöngébbek, mint *Tompáé*. Ha *Galetta* Ferenc el tudta játszani ezt a szerepet, akkor *Tompának* is el kellett volna vállalnia, akire kiosztották és akivel hirdették. Elvégre a színház nem azért tart havi 10.000 lei fizetéssel bonvivant, hogy szerepkörét egészen másrangú és zsánerű színésszel töltsék be, mert a bonvivantnak primadonnaallűrjei vannak. Mi voltunk azok, akik mindig elismertük *Tompa* Béla képességeit és ha van benne színészi ambíció és kötelességtudás, akkor ez zel az új feladattal is megbirkózhatott volna. Nem esett volna le a fejéről a korona, ha *Pluto* szerepében ő debütál. A színháznál fejelemre van szükség és nem bonvivantok szeszélyeskedésére, amivel csak az előadások nivóját lehet rontani. (b. i.)

* Az aradi nyári szinkör műsora. Vasárnap: *Mágnás* Miska. Hétfő: *Cigányszerelem*. A karszemélyzet jutalomjátéka. Kedd: *Lili bárónő*. *Kovács* Kató, *Erényi* Böske és *Pattantyus* Mihály felléptek.

* Vasárnap este kilenc órai kezdettel a színház a *Mágnás* Miska című operettet tűzte műsorra. A bájos zenéjű darab ötletes komikumával és kitűnő szerepeivel ma is egyike azoknak a daraboknak, amelyek a

közönség érdeklődését váltják ki. A darab női főszerepeit *Horváth* Mici és *Halmos* Mici, a címszerepet *Tompa* Béla, a bonvivánt szerepet *Huszár* Károly játssza.

* A karszemélyzet jutalomjátéka-ként hétfő este a *Cigányszerelem* kerül felelevenítésre. Az előadás teljes jövedelmét az igazgatóság a karszemélyzet szünidei fizetésének fedezésére fordítja. A régi jó operettek eme legkiválóbbja iránt általános érdeklődés nyilvánul meg.

* Szezonzáró előadásként a *Lili bárónő* megy kedden este vendégekkel. *Kovács* Kató, *Erényi* Böske és *Pattantyus* Mihály táncoskomikus lépnek föl ebben az operettben. *Kovács* Kató előző szerepléseiből ismeri az aradi közönség, *Erényi* Böske és *Pattantyus* Mihály az erdélyi fiatal színészgeneráció tagjai, akik ugyancsak szerződöttes céljából lépnek fel Aradon.

* Karfelvétel az aradi színházban. Az aradi színház igazgatósága felhívja mindazon jömegjelenésű és jóhangu hölgyeket és urakat, akik az aradi színház kötelékébe mint karénekesnők és karénekesek fel akarják magukat vétetni, hogy naponként a délelőtti órákban jelentkezzenek a téli színházban. Az aradi színház igazgatósága azonnali belépésre keres egy minden tekintetben kifogástalan szabót és több diszletmunkást.

Hogy áll a leu?

Augusztus 4-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.75 svájci frankot.

8.40 francia frankot.

16.94 szokolt.

9.500 külföldi magyar koronát,

13.000 tényleges magyar koronát.

14.000 helyföldi magyar koronát

500.000 német márkát.

35.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.7750 frankot

Párisban 8.65 frankot

Budapestben 9450—10.150 kor.-t

Bécsben 34.500 osztrák koronát

Berlinben 580000 márkát

Belgrádban 48.10 dinárt

Newyorkban 50.50 centet

Londonban 1 font 910 lel.

A tanítók kongresszusa

(Angheliescu miniszter Aradon. — Csatlakozás a regátheli tanító-egyesülethez.)

Az Erdélyi és Bánsági Tanítók Egyesülete ez évi kongresszusát vasárnap, hétfőn és kedden tartja meg először Aradon. A kongresszusra minden megyéből, sőt a regáthól is nagyon sok tanító érkezett. Vasárnap délelőtt a román katedrálisban nagy mise lesz, utána 11 óraker lesz a kongresszus ünnepélyes megnyitása. A kongresszuson Angheliescu közoktatásügyi miniszter is részt vesz, aki vasárnap reggel érkezik Aradra. A tárgysorozatban a tanító-ság belső ügyei kerülnek megvitatásra. Ekkor mondják ki a csatlakozást a regátheli tanítók egyesületéhez. A vendégeket az állomáson lovasbandériummal kísérték be a tanító konviktusba, ahol elszállásolást nyertek. A bankett holnap délután az Eminescu-parkban lesz. Este a Fehér Kereszt nagyteremben rövid műsoru előadás és tánemulatságot rendeznek.

Amerika új elnöke.

(Coolidge letette az esküt.)

Plymouthból jelentik: Coolidge elnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy azt tűzte ki célul, hogy az amerikai nép javára végrehajtsa azt a politikát, amelyet Harding megkezdett és így Amerika felelősségéért mindenütt felet álljon. Harding elnököt Marionban temetik el.

Londonból jelentik: Coolidge Calvin, az Északamerikai Egyesült-Államok új elnöke tegnap a lakásán letette az esküt. A kormány felajánlott lemondását valószínűleg nem fogadja el. Coolidge energikus magatartásától várják, hogy sikerülni fog Amerikában a bolsevizmus minden kísérletét letörni. Az új elnök egyszerű és hallgatag ember, aki ma is faházban lakik, amelyért évi 30 dollár bért fizet. Állása elfoglalásakor azt mondta, hogy az istenhez fog fohászolni, hogy Amerika sorsának intézésében legyen segítségére.

A trónörökös.

(Dráma Mayerlingről. — Vajda Ernő színdarabja megbukott.)

Budapestről táviratozzák: A Renaissance-színházban tegnap volt a bemutatója Vajda Ernő „Trónörökös” című darabjának. Vajda Ernő, aki több nagy sikerű darabot írt, mostani darabjának tárgyát a mayerlingi tragédiából vette. Az összes lapok kritikusai kedvezőtlenül fogadták a darabot. Megállapítják, hogy Rudolf trónörökös bábként van beállítva és személyében semmi lélek és vérlúktetés nincs. Az újdonság telve van rémdrámászerű izgalmakkal, a szerző a sajátjából alig ad hozzá, úgy, hogy a darab irodalomnélküli, művészetlen, értéktelen és élvezhetetlen tákolmány. Elsőrendű szereposztásban került színre az újdonság, ami némileg nótolja hátrányait. A trónörökösöt Törzs Jenő, az öreg császárt Csontos Gyula, Anna grófnőt Simonyi Mária játszották nagy művészettel.

A hárem alkonya.

(A török kormány a többnejűség ellen.)

Konstantinápolyból jelentik: Sali hodzsának hívják az angorai nemzetgyűlésnek azt a tagját, aki a múlt nemzetgyűlésen, öt ízben indítványozta, hogy tegyék kötelezővé Törökországban a többnejűséget, mert csakis ilyen módon lehet a hosszas háborúk következtében megfogyatkozott török lakosság szaporodását előmozdítani. Sali hodzsza táborába szegődtek mindazok, akik fájlatják a hárem elmulását, de az indítványt, miután a kormány ellenezte azt, a nemzetgyűlés mindannyiszor elvetette. Sali hodzsát azonban ez a többszöri fiaskó sem ingatta meg magatartásában és most újabb propagandát indított a többnejűség érdekében. A kormány a legújabbban megejtett népszámlálás eredményét publikálva, kimutatta, hogy Törökországnak 5,473.000 férfi és 6,171.000 női lakosa van, így tehát

tényleg több a nő, de a többlet nem olyan tulságosan nagy, ami nemzeti szempontból indokolná a többnejűség kötelezővé tételét, mert hiszen ez az arány ugyyszólván minden államban meg van, sőt a legutóbb Angliában történt népszámlálás adatai szerint ott még nagyobb a különbség.

Gyilkosság vagy öngyilkosság?

(Rejtélyes eset Paulison.)

A paulisi csendőrség rejtélyes halálesetről tett ma jelentést az aradi ügyészségnek. Sós József paulisi jómódu gazdálkodó lakásán holtan találták. Az első pillanatban azt hitték, hogy az öreg gazdálkodó öngyilkosságot követett el, mert az ajtóra felakasztva találták. A bevezetett nyomozás azonban a lakás mellett véryomokat talált. Megállapítást nyert, hogy az öreg ember bünténynek esett áldozatul és miután támadói már végeztek vele, azért akasztották fel az ajtóra, hogy úgy tűnjék fel, mintha Sós József maga vett volna véget életének. Az aradi ügyészség elrendelte Sós József holttestének felboncolását, a melynek fogantatására dr. Bradean Athanáz megyei főorvos, Sommer Nándor vizsgálóbíró és Pausesti ügyész szállnak ki Paulisra. A gyilkosság elkövetésének gyanúja a jómódu gazdálkodó két fiára irányul, akik haragos viszonyban éltek az apjukkal és akiket a boncolás megejtéséig a paulisi csendőrség őrizetbe vett.

Sport.

— A szombat estére hirdetett Admira (Bécs)—Gloria CFR nemzetközi focibármérkőzés az Admira csapatának késő esti érkezése miatt elmaradt.

— KAC—AAC. Barátságos focibármérkőzés lesz ma vasárnap, 5-én d. u. 6 órai kezdettel az AAC, Török Gábor-utcai sporttelepén. A KAC. komplett összeállítással, országos hírű nevekkel, mint dr. Hirsch, Szathmáry, stb. veszi fel a küzdelmet s így magas nivőjű mérkőzésre van kilátás. Előzőleg Victoria—AAC II és TMTE. törpe—AAC. törpe.

— „Admira” Bécs elsőosztályú csapat harmadik helyezette ma, vasárnap az AMTE. csapatával mér össze erejét a Gloria fedett tribüni pályáján. Ritka szép látványosságú mérkőzésben lesz része Arad sportközönségének, mert nem kevesebb mint négy ember állandó játékos a osztrák válogatott csapatnak, kik briliáns labdatechnikájukkal híresé lettek. A csapat fényképe győzelmük leírásával a főtéri kirakatokban láthatók. Jevők elővételben Maidt Emil cégnél.

— Az AMTE. országos nagy kérekpárversenye 5-én, vasárnap délután 3 órakor a váralében, ahol elődöntésre kerül Arad város 48 km-teres pályabajnoksága is. A versenyszámokból kiemeljük még a 2000 méteres női versenyt és a 18 km-teres nyílt versenyt, ahol erős küzdelmek várhatók a Bucurestiben szépen szerepelt AMTE. és Meteor kerékpárosok között. A versenypont 3 órakor kezdődik és 6 órakor zárul, hogy még alkalom adassék a bécsi Admira—AMTE. mérkőzés meatekintésére.

Aradi nyugdíjas vasutasok — nyugdíj nélkül.

— Augusztus elsején nem kaptak nyugdíjat. — Memorandum a Magyar Párt aradi tagozatához. —

Az állami nyugdíjasok helyzetét még máig sem tisztázták véglegesen, állandóan a fejük felett lebegett a Damokles kardja, amely most lecsapott az arad-temesvári vasutas nyugdíjasokra — augusztus elsején beszüntették nyugdíjárulékaik kifizetését. Egy szó értesítést sem kaptak előre, csak a mikor a nyugdíjukért jelentkeztek ezek a nagyobbrészt már minden munkára alkalmatlan, előregedett, de nemrégén még előkelő tisztviselők, dolgos kezű munkások — akkor közölték velük, hogy nem kapták meg nyugdíjukat és így márholnapra a legnagyobb nélkülözésnek tették ki a vasutas nyugdíjasokat. A törvény hathatósan védi a még erőteljes munkásokat is — felmondás nélkül senkit sem lehet fizetés nélkül hagyni, az arad-temesvári vasutas nyugdíjasokat, a kik nem tudnak már kenyérgazdálkodás után szafadgálni és akik tulajdonképen a saját pénzüket, hosszú éveken át fizetésükből levont nyugdíjilletményüket kapták most munkaképtelen öreg korukra vissza, ezeket a nyugdíjasokat a vasutigazgatóság augusztus elseje óta minden indokolás nélkül nem fizeti. A vasutasok nyugdíjintézetének Temesvárott a Bega partján kilenc palotája sorakozik egymás mellett, a nyugdíjintézetnek tehát van vagyona, de zavarok vannak a fizetés körül. Az állami nyugdíjasok szövetsége most a Magyar Párt aradi tagozata útján kíván eredményt elérni és e célból a következő tartalmú memorandummal fordultak a Magyar Párt vezetőségéhez:

— A kimondhatatlan szomorú viszonyok között élő vasutasnyugdíjasok nyugdíjának kifizetését Pop Octavian vasutigazgató indokolás nélkül beszüntette és így a vasutasnyugdíjasok augusztus elsején nyugdíjat nem kaptak. Hogy ez mit jelent, el lehet képzelni. Ma a nyugdíjasok küldöttsége megjelent Pop igazgató előtt, aki felhozta, hogy a vasutasok nyugdíjalapjának visszafizetése iránt Magyarország és Románia között leszámolási tárgyalások folynak és ennek befejeztéig a nyugdíj ki nem fizethető. Látván az igazgató, hogy ezt a kibúvót nem lehet komolyan venni és különben is határozottan kijelentetett előtte, hogy jogállamban valamely elszámolási művelet több ezer család fenntartásával szemben emberiségéből sem hozható kapcsolatba, oda nyilatkozott, hogy reméli, miszerint három nap alatt megérkezik a rendelet, hogyan fizetessenek ki a nyugdíjösszegek. Ismervén az ígéretét özőnét a nyugdíjasok sokasága elhatározta, hogy a t. Cim közbenjárását kikéri és Aradra megbízot-

at küld, aki a kelő információt megadja s a szükséges lépéseket ezen siralmas és egyetlen európai jogállamban el nem képzelhető ügyben megteszi.

A memorandum még több dokumentumot hoz fel a viszontagságos nyugdíj-ügyben és azonkívül egy kiküldöttet is megjelöl, aki a részletesebb információkat is megadja.

Ravaruska.

(Leégett galíciai város.)

Egy Lembergől érkező táviratban csak néhány szó van:

Szombaton óriási tűzvész pusztított a keletgalíciai Ravaruska városában. Körülbelül száz lakóház, két templom és egy zsinagóga esett a lángoknak áldozatul. A kár néhány száz milliórd márka.

A néhány távirati szó mögött ott áll néhány esztendő, keletgalíciai kis Ravaruskának négy súlyos esztendeje, amelyek közül az első 1914-ben kezdődik. Ez szomorú esztendő volt Ravaruskára, mert fent, Galícia északi határán, Lemberg fölött az első orosz ágyulövések ezt a kis várost érték, és attól kezdve állandóan változott a város és az ágyulövések gazdája, hol az orosz ágyuzott Ravaruskára, hol pedig az orosz ágyuzták benne. Ravaruska fontos stratégiai hely volt nagy határszéli vasúti csomópont, Lemberg és Przemysl északi előőrse és valóságos csoda, hogy megmaradt benne az a száz lakóház és néhány templom, amiket csodák-csodája nem a háború lángja seprtet el, hanem a békebeli lángoknak esett áldozatul.

Handel László szabadon.

(Rehabilitálták a meghurcolt tisztviselőt.)

Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt egy aradi fiatal tisztviselőnek, Handel Lászlónak kálváriájáról. A fiatalember a Kornis Testvérek-cég felbatalmazásából, amelynek tisztviselője volt, nagyobb összeget vett fel állomás helyén Dobrán, egy ottani pénzintézetől szállítási költségek fedezésére. Mivel az áru pontosan nem érkezett meg, a főnökök azt hitték, hogy Handel a pénzt saját céljaira használta fel és az ottani bank útján sikkasztásért feljelentést tettek Handel László ellen, akit a dobrai csendőrség letartóztatott és megkínzott. A fiatalembert Aradra hozták, főnökei kihallgatták, akik előtt a legpontosabban elszámolt a felvett összegekről. A cég akkor visszavonta a feljelentést mire a fiatalember ellen az eljárást ma az ügyészség megszüntette és szabad lábra helyezte. Handel László hétéfőn visszatér állomáshelyére és újból átveszi hivatalát.

MAGYAR FEJEK.

Peidl, a szocialista-vezér.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Mikor a kommunizmusban, illetve a Károlyi-forradalomban kompromittált magyar szocialista vezetők Bécsbe emigráltak, Budapesten az ugynevezett „második garnitúra” vette át az ügyek vezetését. Ennek a második garnitúrának leglelkesebb és legképzettebb vezére Peidl Gyula, aki ma a magyar szociáldemokratapárt parlamenti frakciójának is vezetője.

Győr vármegye Ravasz községében született Peidl 1873-ban. Nyomdászinas lett, majd felszabadult és mint nyomdászlegény bejárta egész Európát. 1900-ban a nyomdászság szervezetének vezetője és a Typographia szerkesztője lett. Később résztvett az Általános Fogyasztási Szövetkezet megalakításában és ennek titkára is lett. 1909-ben pártvezetőségi tag lett és 1919 januárjában népjóléti miniszter. A kommunizmussal nem szimpatizált és a komün kitörése után minden tisztségéről lemondott. A komün bukása után öt napig miniszterelnök volt, de a Friedrich-féle ellenforradalom megbuktatta. Novemberben a kilengések miatt külföldre menekült és a Grác melletti Radegrunban élt, mint korrektor. 1921 novemberben tért ismét vissza Budapestre és elfoglalta a helyét a nyomdászszervezet élén. A nemzetgyűlési választásoknál pártja Budapesten és Szegeden jelölte. Mindkét helyen fölényesen győzött. Szegeden Pálffy Dánielt buktatta meg 1909 szótöbbséggel.

A magyar nemzetgyűlésben Peidl, mint a huszonöt tagból álló szocialista frakció vezérszónoka komoly és koncilians hangjával általános rokonszenvet szerzett magának. Bár, mint a párthatározatok keretei közé szorított szocialista képviselőnek, csak ritkán nyílt alkalma arra, hogy egyéni kvalitásait csillogtassa, néhány felszólalásából is kitűnt, hogy az egykori nyomdászinas világlátott, képzett politikus, aki elfogulatlanul és egy küzdelmes élet tanulságainak ismeretével szemléli a jelenségeket. Peidl méraékelt fel fogása, amely irtózik minden telzástól, nemcsak a pártjában, de az egész magyar közéletben tiszteletet biztosít részére. Külpolitikai téren megagyvezést sürget a kisantanttal.

— Vége a marokkói spanyol háborúnak. Barcelonai jelentés szerint elrendelték, hogy Marokkóba ne küldjenek újabb spanyol csapatokat. Melittában héketárgyalás folyik Abdel Kérím csapataival. A felkelővezér küldött békejavaslatokat Melittába a spanyoloknak.

HIREK.

Igazságügyi előléptetések.

(Kinevezések az aradi törvényszékben és ügyészségen.)

Az igazságügyminiszter ma Aradra érkezett leiratában a következő törvényszéki, járásbírósi, és ügyészségi tisztviselőket léptette elő. *Boda Ferenc* irodaigazgatót a VIII. fizetési osztály 2 fokozatába. A IX. fizetési osztály 1. fokozatába előléptek: *Gartner József*, *András Sándor*, *Gál Ignác*, *Kapitán Béla*, *Oláh Imre*, *Balázs József* (Ineu), A IX. fizetési osztály 2. fokozatába előléptek: *Szilágyi János*, *Chumilla Péter*, *Putticia Viktor*, *Dascal Elek*, *Weinberger Henrik*, *Nagy Lajos* (Buteni), *Winklerek János* (Ineu), *Török Zsigmond* (Siria), *Florea Vazul* (Körösbánya), *Graf Ádám*, *Szaffa János* (Brád). A X. fizetési osztályba *Kripp Vilmos*, *Szinák Sándor* (Nadlac), *Ladányi Kálmán* (Ineu) léptek elő. *Borlódán György* járásbírósi tisztviselőt a VII. fizetési osztály 3. fokozatába léptették elő és irodafőigazgatónak nevezték ki. Az aradi királyi ügyészség érdemes tisztviselői közül *Serdőneanu Mihályt* irodafőigazgatónak, *Buda Elemérnt*, *Bodea Zorikát*, *Buda Elemért* és *Craicovicu Kálmánt* pedig irodafőtisztekké nevezte ki a miniszter.

— Az alispán szabadsága. German Joe, Aradvármegye alispánja négyhetes szabadságát augusztus 6-án kezdi meg.

— Román képviselők utazása Lengyelországba. Bucurestiből táviratozzák: A román képviselőknek egy nagyobb csoportja legközelebb Lengyelországba utazik, ahol a lengyel képviselők társaságában meglátogatják az ország fontosabb centrumait. Innen Kopenhágába utaznak, hogy részt vegyenek az interparlamentáris Unio ülésen.

— Lelkészszentelés az evangélikus templomban. E hónap 5-én délelőtt 10 órakor az ág. hitv. evangélikus templomban *Jónás András* és *Ponyiczky Pál* lelkészek közreműködésével *Frint Lajos* esperes fogja avatni az apateleki egyház adminisztrátorát: *Ponyiczky Lászlót* és az aradi egyház segédlelkészét: *Rigó Jánost*.

— Felvételi vizsga az egyetemen. Bucurestiből táviratozzák: A közoktatásügyi miniszterium most adta ki az egyetemi felvételi vizsgák rendjéről szóló végrehajtási utasítást. A felvételi vizsgálatok október hó elsőjén kezdődnek külön e célra alakított vizsgálobizottság előtt, amelynek állandó tagja a bölcsészeti fakultás által delegált egyetemi tanár, aki a román nyelvből és irodalomból, továbbá a román földrajzból és történelemből vizsgáztatja a hallgatókat. Ezenkívül helyet foglalnak a bizottságban az összes fakultások delegáltjai is, akik esetenként a vizsgára jelentkező hallgatók fakultásának általános anyagából adnak fel kérdéseket.

— Elegáns gyermekokcsik, gyermekokcsik-javítások, nickelvezetések legolcsóbban. Str. Simion Bálin 19. (Dessewffy-utca.)

Szigoruan behajtják a kivetett adókat.

Jön a végrehajtás és az árverés. Fizessenek a kereskedők

Az aradi pénzügyigazgatóság a közeljövőben szigorú rendszabályok alkalmazását akarja megkezdeni azokkal szemben, akik a most lefolyt adóketések során megállapított adóösszegeket részben vagy egészben eddig nem fizették be. Most augusztus elsejével igen sok háztulajdonossal szemben alkalmazták a házberletiltást és ennek eredményeképpen tudták be azt, hogy a legtöbb háztulajdonos már befizette adóját. Sok esetben fordult elő, hogy a lakók fizették ki házberletiltésük háztulajdonos adóösszegeit. Most a pénzügyigazgatóság a kereskedőktől is megkívánja, hogy a legközelebbi időn belül rendezzék adó tartozásukat még akkor is, ha a megállapított adó telebbezés alatt áll. Ebben az esetben a félnek nem kell az egész esztendő adóját kifizetni, hanem legalább a felét vagy

— Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókető-bizottságok holnapután, hétfőn a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. a Poetul (Libás-dűllő) utcában, a II. a Virginia Hotaran (Erzsébet) utcában, a III. az 1. Decemvrie (Fa) utcában és a Muresului (Maros) utcában, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinand-on (József főhercegen) az V. a Marasesti (Kossuth) utcában a legmagasabb páros számtól a páros oldalon lefelé a VI. az Avram Iancu (Szabadság) téren, a VII. a Catedraliei (Thököly) téren, a VIII. a Cuza Voda (Thököly Imre) utcában és a IX. a dr. Ratiu (Sarlott Domokos) utcában.

— Egy állomásfőnök ünneplése. Szentanna vasúti állomásának főnökét, Farkas Jánost az aradi vasútigazgatósághoz rendelték be szolgálatra és ez alkalomból Szentanna intelligenciájának számos tagja bucsuztatta el bankett keretében. A banketten megjelentek a község vezetőin kívül többek között Ples Mihály igazgató, Óváry Béla felügyelő, Schmidt Ferenc, Zimmermann Arthur mérnök, Szímea Döme tanár, German Károly, Kintzig János, Ackermann Miksa, Frank Viktor kereskedő, Gartner Sándor földbirtokos, Kreitler József, Szentendrey Béla gépgyáros, Weissenburger János, dr. Böszörményi László és a szentanna vasúti tisztviselők. A bucsu vacsorán több polikaröntő hangzott el, amelyekben a távozó Farkas János előjáró szervezőképességét és a közönséggel szemben tanúsított mindenkorl tapintatos modorát és korrektességét emelték ki a szónokok.

— A végleges román-bolgár határ. Bucurestiből táviratozzák: Bazarichól jelentik, hogy tegnap egy bolgár katonái bizottság érkezett a községbe azzal a céllal, hogy a román delegátusokkal egyetértőleg véglegesen megállapítsák a román-bolgár határt.

— Két vasúti szerencsétlenség. Bucurestiből táviratozzák: Ardesti és Sorzesti állomások között egy személyvonat másodosztályu kocsija tengelytörést szenvedett és kisiklott. Több utas könnyebben megsebesült. A besszarabiai Cetatea-Alba közelében levő Accis állomáson két tehervonat összeütközött. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár azonban annál nagyobb.

negyedét. Azokkal a kereskedőkkel szemben, akik néhány nap alatt nem teljesítik adóketéseiket, a végrehajtás eszközeihez akar nyulni a pénzügyigazgatóság amí sulyos eszközzé tesz az a körülmény, hogy a foglaltatás után azonnal árvereznek. A pénzügyigazgatóság már ki is adta a rendeletet az előkészítő munkálatokra. A fixizetési tisztviselőkkel szemben, akikre globális (összjövedelmi) adót is vetettek ki a négy, illetőleg nyolc százalékos levonás mellett, a fizetésletiltás eszközeihez akar nyulni az igazgatóság. A négy, illetőleg nyolc százalékos adó befizetéséért a munkaadók felelősek és ezért csak a globális adó összegéig eszközlik a letiltást. A rendszabályokat, amelyeket eredményesnek hisznek az adók behajtására, már a napokban életbeléptetik.

— A regátbéli papirhiány. Bucurestiből táviratozzák: A papirhiány miatt a kiadók elhatározták, hogy a lapok hétfő reggeli kiadását beszüntetik. Ennélfogva a bucaresti lapok egyelőre hetenként hatszor jelennek meg.

— Kongresszus a malária leküzdésére. Jassyból jelentik: Az itteni egyetemen a legközelebbi időben malária-kongresszust tartanak, amelyen a malária leküzdésére irányuló övintézkedéseket fogják megtárgyalni.

— Csendőrök és parasztlak harca. Bucurestiből jelentik: A ramnicul-saratmegeyi Unreda községben 800 paraszt erőszakkal el akarta venni a Sutzu herceg birtokán összegyűjtött szénát. A rend fenntartására kivézényelt csendőrök és a parasztlak között összeütközésre került a sor, amelynek folyamán a csendőrök fegyvereiket használták és a tömegre löttek. Sulyosabb sebesülés nem történt. Az izgatók ellen megindították az eljárást.

— A Tüdőbetegség-Intézet javára augusztus 5-én dr. Robu Jánosné vezetésével az Eminescu-parkban rendezendő parkünnepély programja a következő: Egy és fél órakor a Kulturpalota előtti Duhaj-esárdában Anghelescu közoktatásügyi miniszter részvételével 250 főtékes bankett a regátbéli tanítók tiszteletére. Katonazene, román kabarészámok. Bankett után az ünnepély ünnepélyes megnyitója Arad előkelősége részvételével. Pezsgősátor, lumpsátor (duhaj), cukrászdák, sorsátorok, török feketekávésátor, szivarsátor, konfetti, serpenfinsátor, tombola, amerikai árverés, szépségverseny, karikadobás, szerencsehalászat, kártyavetés, jóslás, mérlegezés, fényképezés, stb. Továbbá katonazene, elsőrendű cigányzenekarok. A lumpsátorban este 9 órától tánc. Egész napon át Arad színészei közül a következők tartanak kabaré-előadást: Balogh Böske, Jávör Alfréd, Győző Alfréd, Darvas Ernő, Sipos Zsigmond, Kiss Mariska, Agai, Marcsos, Zav. Hunyadi.

— Csáky órák és vasműk műterem. Elsőrangú kivitelben készít órajavitást és finom ékszerésést. Új órák és ékszerek legjobb beszerzési forrása. (A városházával szembeni épületben Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. szám.)

A franciák nem engednek el adósságot

— Nyilvánosságra hozták a francia és belga jegyzékeket. Németországnak fizetnie kell. —

Párisból táviratozzák: A francia kormány megelőzve az angolokat nyilvánosságra hozta jegyzékének tartalmát. A jegyzékben azt mondják a franciák, teljesen bizonyosak benne, hogyha az angol kormány közölné a németekkel, hogy helyteleníti politikájukat, a mely ugy Németországot, mint Európát rombadönti, minden ismét rendbejönne. A passzív rezisztencia a főakadálya annak, hogy a normális helyzet helyreálljon. Ha a szövetségesek egységesek lennének, ez az akadály magától megszűnne. Semmi ok sincs arra, hogy a fizetőképesség megállapításának kérdését kövegyék a jóvátéti bizottság kezéből. Az adósság összeg újabb megállapításához a francia kormány nem csatlakozhatik. A békeszerződés ugyanis kimondja, hogy az adósság elengedés csak egyhangú szavazással történhetik meg, Franciaország pedig sohasem fog emellett szavazni. Ha most elengednék Németországnak az adósságokat, megtörténhetik, hogy Németország tíz év múlva olyan virágzáshoz és hatalomhoz jut, hogy Franciaország és Anglia megkeserülne engedékenységét. Annak idején az amerikai szakértő Németország fizetőképességét 120 milliárd aranymárkára becsülte, amit Anglia is keveself. A jegyzék befejezése a következő:

— Nem teleshetjük el, hogy 1871-ben amikor Németország dikta-tálta Franciaországnak Frankfurtban a békét, senkinek sem jutott eszébe megkérdezni, hogy Franciaország honnan fizesse az 5 milliár-

— Magyarország és a kisantant. Londonból táviratozzák: A Manchester Guardian azt írja, hogy Magyarország kelleitlenül fogadja a kisantant ama igényét, hogy az ellenőrző bizottságban képviselőhez jusson. A magyar politikai körök felfogása szerint ez olyan követelés, amelyet a magyar kormány már csak azért sem teljesíthet, mert a trianoni békeszerződés szerint csak a főhatalmaknak van biztosítva hely katonai ellenőrző bizottságban.

— **Pincér-sztrájk Temesvárott.** Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Temesvárott a kávéház és éttermi munkások egyezkedési tárgyalása nem vezetett eredményre. A kávéházi alkalmazottak sztrájkba léptek, az éttermi munkások tovább dolgoznak, mert a sztrájk törvény értelmében nem szüntethetik be a munkát.

— **Beszűntetett magyar iskola.** Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti telefonon: Ma távirati rendelkezés érkezett a közoktatásügyi minisztériumtól 65450 szám alatt a ~~kereskedelmi~~ főosztáshoz, amely elrendeli a timisoarai (temesvári) kereskedelmi iskola magyar tagozatának az új tanévben induló alsó fokozatának beszüntetését.

dot. Ugyanekkor a németek csak a fizetés arányában vonultak vissza a megszállott területről.

Brüsszelből táviratozzák: A belga kormány a francia kormány mintájára ma közzétette válaszát az angol jegyzékre. A jegyzék vezérfonala, hogy Belgium semmi szín alatt nem hajlandó Németországgal a jóvátételről tárgyalni, a míg a megszállott területeken berlini utasításra szembehelyezkednek a megszállókkal és amíg Németország nem jelenti ki, hogy a megszállás jogos volt. Ebben az esetben Belgium kész a letartóztatott és kiutasított németeket rehabilitálni, de nem ad amnesztiát azoknak, akiket gyilkosságért és szabotálásért tartóztattak le. A jóvátéti kérdés végleges szabályozása csak a versaillesi békeszerződés alapján történhetik. **Lehetetlen Németországot telmenteni adósságai alól** akkor, amikor Belgium és Franciaország köteles a németek által elpusztított területek felépítésére felvett tartozást fedezni. Belgium nem hagyhatja figyelmen kívül a saját és Franciaország területi biztonságát. A márka romlása miatt Németország belső adósságaitól megszabadul és mint veszedelmes vetélytárs léphet fel Angliával szemben. Belgium nem zárkózhatik el a német jóvátétel megkönynyítésétől, de ugyanekkor a szövetségeseknek is el kell törölniök a háborus tartozásokat. Ha ebbe Anglia beleegye, Belgium nem fogja ellenezni, hogy szakértőbizottság vizsgálja meg Németország fizetőképességét.

— **A katonai strandfürdőn** ma, vasárnap délelőtt 10 és fél órától 1 óráig katonazené játszik.

— **Ha gummi övszert vásárolunk,** ne fogadjunk el mást, csak **OLLÁT!**

— **A város cemenházakat épített.** Részletesen ismertettük már Rákóczy aradi állatorvos találmányát, amelyvel három nap alatt építhetők fel tökéletes és állandó cemenházak. Rákóczy a városhoz is benyújtotta ajánlatát és tervét hamarosan felkarolta a város vezetősége. A legközelebbi tanácsülés veszi tárgyalás alá Rákóczy tervét és ez alkalommal egyben megállapítják azt is, hogy a város mely helyén emeljék fel az első cemenépületet és megállapítják azt is, hogy melyik városrészben kezdik meg a cemenből építendő szükség-lakások felállítását.

— **Toroszától a mesés Egyiptomig,** az eldugott kis Enlakától a párisi oucharisztikus kongresszusig fogja át a Vasárnapi Ujság érdeklődése a világot. Osodaszép képek, kitűnő nyomás tesszik ezt a legújabb számot külföldi képeslapokkal versenyképessé. A szövegrész változatosága pedig egy hétre való szórakozást nyújt az olvasóknak.

— **Általános amnesztia Törökországban.** Konstantinápolyból táviratozzák: A török kormány a lausannei békeszerződés után általános amnesztiát ad.

— **Bezárt bolgár iskola.** Bucur-restből jelentik: A dobudzsai Kavarina községben levő bolgár iskolát a hatóságok irredenta propaganda miatt bezárták.

— **Öngyilkosság a megyében.** A sibisi csendőrség ma jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy Deák Demeter ottani 65 éves lakos öngyilkosságot követett el. A lakásában felakasztotta magát. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Tilos a házárdiák.** Bucur-restből jelentik: A belügyminisztérium rendelettel tiltotta a házárdiákat a bustenii és a calimanesti kaszinókban.

— **Szabóműhely az utcán.** Valóságos kis tragédia az, amelynek központjában egy aradi férisszabó és néhány tagu családjával. A Gavra (Lenkey) utca 2. számú ház tulajdonosa, Fogolyán Antal kilakoltatási pört indított a szabó és családja ellen és kilakoltatási kérelmét a család összeférhetetlenségével indokolta. A bíróság a háztulajdonos tanúinak meghallgatása után elrendelte Jakucs László férfi szabó kilakoltatását ugy a lakásából, mint üzlet-helyiségéből. A kilakoltatás következtében most az utcára került Jakucs feleségével és kis gyermekével, az egzisztenciája semmisült meg annak a segédnek és tanulóknak az egzisztenciájával együtt, akiknek ő adott kenyeret. A kis család a legkésőbbjébb helyzetben keres most valami módot, hogy vagy más lakáshoz jusson, vagy pedig az elsőfoku bírói ítéletet megváltoztassák.

— **A Stambulliszky-kormány minisztereinek pöre.** Szófiából jelentik: A Stambulliszky-kormány letartóztatott tagjai ügyében a vizsgálat már befejezéshez közeledik. Az egész ügyet két csoportra osztották, politikai bűntényekre és közönséges bűncselekményekre. A közönséges bűncselekmények ügyében a tárgyalást minden valószínűség szerint már a jövő hónapban megtartják a rendes bíróság előtt. A politikai bűntények elbírálására ebben az esztendőben már aligha kerül sor és azt egy külön erre a célra megalkotandó állami törvényvezék fogja tárgyalni.

— **Lazarovitz H. Lazar timisoarai (temesvári) nemzetközi ügynökség aradi fiókja** megnyílt (a városi színházzal szemben, Pichler-papírüzletben), ahol a tengerentuli utazásokra vonatkozólag mindennemű felvilágosítás díjtalanul beszerezhető.

— **Pusztító felhőszakadás.** Baltimoreből táviratozzák, hogy a Patapsco-folyó az elmúlt napok nagy felhőszakadásai következtében kiáradt. Az ár elseperte a hidakat és a partmenti házakat. A lakosság több helyütt kénytelen volt elmenekülni otthonából. A kár többmillió dollárra tehető. — Sok malom és több erőtermelő állomás is elpusztult. A sínek hosszú szakaszokon megrongálódtak. Carroll Countyban többszáz ház teljesen víz alá került. Sykesville, Woodbine és más városok nagy károkat szenvedtek.

— **Poloskairásban specialista jótállás** mellett takarítást vállal, Mat-teine poloskairtó-vállalat Arad, Bulev. Regele Ferdinand 25. (Boros Beni-ter.)

— **Belehalt az adókietésbe.** Mun-kácsról jelentik: Ruszinszkóban meglehetősen kíméletlenséggel és gyakran nagy felületességgel vetik ki az adókat. Tavaly is megtörtént, hogy Fuchs Mór oroszvégi fakereskedő szívszélhűdést kapott, a napokban pedig Klein Lipót vas-nagykereskedő halálát okozta az adó magas megállapítása. Klein Lipóttal közölték a pénzügyigazgatóság, hogy vagyondézsma fejében háromszázezer koronát vetettek ki reá. Kleint annyira meglepte a közlés, hogy rosszul lett, arca fakóra vált és pár óra kínlás után meghalt.

— **Menekülés két hajótörésből egy óra alatt.** Az Eldorado nevű svéd gőzhajó személyzete elmondhatja magáról, hogy az Isteni gondviselés különösen örködött fölötte. A svéd hajó ugyanis múlt vasárnap Yarmouth angolországi kikötőváros közelében nyílt tengeren a sűrű ködben összeütközött a Begona nevű spanyol hajóval és annyira megsérült, hogy képtelen volt utját folytatni. A Begona, amely orrával furódott neki a svéd hajónak, teljesen sértetlen maradt és fölvette az Eldorado összes személyzetét: 43 férfit és két asszonyt, azután folytatta útját Yarmouth felé. Alig haladt azonban egynéhány kilométert, amikor egyszerre irtózatos recsegés-ropogás hallatszott és a személyzet rémülten vette észre, hogy a Begonának ment neki egy másik hajó és a Begona annyira megsérült, hogy azonnal süllyedni kezdett. Az a hajó, amely a spanyol hajónak neki-szaladt, a Sheridan nevű angol gőzös volt, amely sértetlen maradt és természetesen fölvette a süllyedő spanyol hajó és az Eldorado személyzetét. Alighogy az utolsó embert átvonszolták a Sheridanra, a spanyol hajó oldalát fordult és pár pillanat alatt elmerült. A Sheridan azután rövidesen szerencsésen partra ért a két hajó hajótöröttjével.

— **Srapnellrobbanás egy szobrászműteremben.** Budapestről táviratozzák: A Tábornok-utcában Bárczai szobrászművész műtermében több srapnellhüvelyt tartottak, amelyek anyagát ércöntéshez használták fel. Tegnap egy srapnellhüvely felrobbant. A szétrobbant srapnell szétvetette a szobát és megölte mindazokat, akik a műteremben tartózkodtak. A szobában Bárczai szobrászművész, továbbá Mencsik és Makai szobrászok tartózkodtak, akik meghaltak.

— **Brázy sősborszesz és pipere készítmények** békeminőségben újból mindenütt, Hehs és Klein aradi cégnél nagyban is kapható!

— **Ablaküvegezés:** Lészay és Schweiger üveghomályosító és mir-tázó gyár, üvegezési vállalat Strada Crisan (Karolina-u.) 12.

OSZI DIVATLAPOK 1923

megérkeztek KELET hírlapiroda

„A nagy ismeretlen” Harry Piel-el a főszerepben. ma vasárnap utóljára az Urániában

Közgazdaság.

A francia frank.

A francia frank, amely ma délelőtt Zürichben megszilárdulni látszott, a zárhatig ismét alább süllyedt. A magyar korona is veszített értékéből Zürichben, ahol a svájci frank erősödése valamennyi értéken meglátszott. A leut ma magasabban jegyezték Párisban, zürichi ára nem változott. Ennek ellenére sem várják a leu javulását Aradon, mert minden értéket drágábban jegyeztek a magánforgalomban. A márka iránt erősebb a bizalom, effektív márkát csak magas felülfizetéssel lehet kapni. A magyar korona kiűzése s megjavult, ma már csak 95 külföldi magyar koronát adtak egy leiert.

Aradi valutaárak. (Augusztus 4.) Francia frank 11.90, svájci frank 36.50, dollár 107.50, dinár 2.10, szokol 5.90, német márka 0.0004, lira 8.80, angol font 920, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0028.50. **Kifizetések:** Budapest külföldi 95, belföldi 140, Bécs 350, Berlin 0.0002, Prága 6, Zürich 36.30, Milano 8.80, London 930, Páris 11.90, Newyork 204.50, Belgrád 2.15.

Temesvári valutaárak. (Augusztus 4.) Berlin 0.0002, Newyork 202.50, dollár 206, London 923, angol font 900, Páris 11.75, francia frank 12, Zürich 36.20, svájci frank 35.70, Milano 8.80, lira 8.80, Prága 5.95, szokol 5.75, Belgrád külföldi 2.10, belföldi 2, dinár 2, Budapest külföldi 90, belföldi 140, Bécs 350.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Augusztus 4.) **Kifizetések:** Páris 11.65, Berlin 0.000190, London 927, Newyork 203, Milano 8.76, Zürich 36.40, Bécs 0.002925, Prága 5.96, Budapest 0.0120. **Valuták:** Napoleon 725, márka 0.0003, léva 1.65, török lira 1.15, angol font 910, francia frank 12, svájci frank 36, lira 8.50, drachma 3.60, dinár 2.05, dollár 206, lengyel márka 0.0011, osztrák korona 0.002750, magyar korona 0.0070, szokol 6.

Zürichi nyitás. (Augusztus 4.) Berlin 0.000475, Newyork 539.25, London 2556.25, Páris 32.35, Milano 24.20, Prága 16.35, Budapest 0.0325, Belgrád 5.85, Bucurest 2.7750, Varsó 0.0023, Bécs 0.007875

Zürichi zárlat. (Augusztus 4.) Berlin 0.00041250, Budapest 0.0325, Newyork 558.25, Prága 16.35, Bécs 0.007850, Varsó 0.0023, Belgrád 5.85, Szófia 520, London 2551, Páris 32.2750.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Augusztus 4.) Napoleon 68000, Berlin 0.0150—2, márka 0.02—2.50, Bécs 0.2680—2850, Newyork 19015, dollár 19116—19616, Páris 1100—1154, francia frank 1105—1139, London 86910—88910, angol font 87110—89110,

Milano 823—857, Prága 556—576, Bucuresti 94—101, lei 94.50—101.50, Zürich 3400—3500.

= **Értésítés.** Az a bizottság, amelyet a kereskedelmi és iparügyi miniszterium a resicai művek harmadik részvénykibocsátásának műveletével megbízott, elvégezte feladatát. A részvénytársaság ezután megkeresi a részvényjegyzőket, hogy jelentkezzenek azoknál a pénzügyeztetéknél, amelyeknél a részvényeket lejegyezték. Itt azután a részükre kiutalt részvényekről megkapják a végleges nyugtát és befizetik a még ki nem kézbesített részvények után járó első részletet. A végleges nyugtákat csak akkor adják ki, ha bemutatják a második befizetésről szóló elismerésvényt, amely részvényenként 500 lei. A nyugták átvételének és a második fizetés teljesítésének határideje ez évi augusztus hónap 15-én jár le.

= **Eladott aradi ingatlanok.** Gábor György és neje eladták a Zimánd dűlőben fekvő házhelyet 15000 leiert Nagy János és nejének. — Turkás Miklós és neje eladták a Str. Sezatorii 38. sz. házat 60000 leiert Laza György és nejének. — Wanitschek Ferenc eladta a Calea Radnei 2. sz. házat 200000 leiert Hoffmann Károlynénak. — Wanitschek Ferenc eladta a Boulevard Regele Ferdinand I. 16. sz. házból az öt illető tele részt 290000 leiert Hoffmann Károlynénak. — Greiner Károly eladta a Str. Marasesti 39. sz. házat 180000 leiert Fenyves Károly és nejének. Novák Cornél és neje eladták a Str. Alba Iulia 6. sz. házat 50000 leiert Halie Vasilié és nejének. — Szilárd Győző és neje eladták a Str. Mocioni 28—9. sz. ingatlanból 471□ ölet 50000 leiert Fleissig és Hirschfeld aradi cégnek. — Kollár Erzsébet eladta a Str. Sft. George 8. sz. házat 270000 leiert özv. Kafka Józsefnénak. — Dandi Imre és neje eladták a Str. Capitan Ignát 37. sz. házat 150000 leiert Sugár Bélánénak.

= **Fizetésektelen a Krondorfi.** Prágából jelentik: A Krondorfi Kutvállalat ellen, amely a békeidőkben közismert krondorfi vizet termelte, kényszeregyezés indult meg. A fizetésektelenségnek az új határok folytán erősen megerősödött szállítási lehetőség az oka.

= **Gazdát osorított a belgrádi Moszkva szálló.** A történelmi emlékezetű belgrádi Moszkva szállót most 2,600.000 dinárért megvásárolta a jugoszláv postatakarékpénztár, amely megszünteti a szállót és irodaépületté alakítja át. A szállót a múlt évben másfél millió dinárért vette az Ujedinjena Gradjanska Banka.

= **Lengyelország felszabadítja a devizaforgalmat.** Varsóból jelentik: Mint előrelátható volt, az új lengyel pénzügyminiszter megszüntette a Grabszki által alakított devizabizottságot és helyére a meglehetősen szabad devizaforgalmat engedte meg, amelyet az ugynevezett devizabankok bonyolítanak le.

zabizottságot és helyére a meglehetősen szabad devizaforgalmat engedte meg, amelyet az ugynevezett devizabankok bonyolítanak le.

A lefőzött Conan Doyle.

Párisból jelentik: Conan Doyle-nak, aki megteremtette regényeiben a világhírű Scherlock Holmes alakját, vidám kalandban volt része, amikor legutóbb Párisban járt. Az író délfraanciaországi utazásából néhány nappal ezelőtt Párisba érkezett. A pályaudvarról autón szállodához hajtatott és amikor kifizette a sofőrt, ez udvariasan megemelte a sapkáját és így szól: Köszönöm Conan Doyle ur! — Ön ismer engem? — kérdezte az író. — Eddig nem ismertem. De azonnal láttam, hogy az ur angol és hajának lenyírásából azt következtettem, hogy önt legutóbb egy délfraanciaországi borbély szolgálta ki. Minthogy az újságokban azt olvastam, hogy Conan Doyle ur Délfraanciaországban utazik és Párisba is el akar jönni, könnyen levonhattam következtéseimet. — Ön igen éles eszű ember, — mondotta a híres író. — Különbösen is az utazótáskáján láttam az ur nevét, — mondotta mosolyogva a sofőr és továbbrohogott autójával.

Magyar mérnök találmánya.

(Kaszab Miklós három dimenziós fényképei.)

Érdekes találmányról érkezik hír Newyorkból. A találmány szerzője Aradon is ismert ember. Kaszab Miklós mérnök, néhai Kaszab Géza aradi lapszerkesztő öccse. Arról szól a híradás, hogy az Amerikában élő Kaszab Miklós mérnök feltalálta a három dimenziós fényképet, vagyis olyan fotografiát, amely a tárgyat nemcsak magasságban és szélességben, hanem terjedelemben is feltünteti. Térképek felvételénél, építkezési, természet-tudományos, állattani, orvosi felvételeknél az új fotografálás jelentősége nagy.

Valószínű legelőször a hírdetések illusztrációjánál fog döntő szerepet játszani, de minden biztonnal teljesen átalakítja majd a portréfényképezés művészetét is. Kaszab Miklós, aki nem hivatásos fotografus, egy Ház Miklós nevű magyar embert vett maga mellé, akivel most találmánya tökéletesítésén dolgozik. A három dimenziós fényképezés feltalálója Magyarországon ismert építész-mérnök volt, akinek építészeti tudását sok szép palota hirdeti Budapesten. Ő nyerte el az Erzsébet-emlékmű pályázatát is. A háború alatt, amikor a harcfelelőn megsebesült, a katonai síremlékeket rendező

szobrász- és építész-bizottságnak volt az ügyvezetője.

Kaszab Miklós már régebben is Amerikában. A háború előtt rokonai látogatására Magyarországra jött és azután Aradon is gyakran megfordult, ahol szimpátiával vették körül a nagyműveltségű és nagy tudású fiatal mérnököt, akit a háború kitörése megakadályozott abban, hogy visszatérjen Newyorkba. A háború után visszament Amerikába, ahonnan most érdekes találmányának híre érkezik. Találmányát Amerikában „Kaszab stenograph” néven ismerik.

Mozi.

* **Borzalmas cirkuszszerencsétlenség** egyik kiemelkedő jelenete annak a monumentális filmnek, melyet „Az élő propeller” címen vasárnap másodszor mutat be az Apolló. A megszóktetett grófi leányra, aki a cirkuszban produkálja magát, óriási örökség vár, annélkül, hogy a nyomorgó Gaby ismerné előkelő származását. Egy züllött gróf meg akarja szerezni Gaby örökségét, minden utat megpróbál, hogy a tervét végrehajtsa, de mikor semmi sem sikerül, borzalmas gondolata támad: amikor Gaby az élő propelleren van, a kötél szerkezetét elvágja. Izgalmas pillanatok következnek a szerencsétlen leány több száz méter magasságból lezuhan, de szerencsésen megmenekül, a gróf pedig elnyeri méltó büntetését.

* **A nagy ismeretlen** című hatalmas kalandorfilmet vasárnap mutatja be utóljára az Uránia. Harry Piel, a világhírű moziszinész, a kalandorok királya áll az események központjában, aki a gazdagokat zseniális módon rabolja ki s az óriási összegeket a szegények között osztja szét. A rendőrség minden nyomozása hiábavaló, Harry Piel szenzációs módon menekül az üldözők elől. Végül egy elszánt nő repülőgépen meggy Harry Piel után, aki az izgalmas légi harcban is győztes felmarad.

A szelhámos rokkant

súlyos beteg.

Dr. Brádean Athianaz vármegyei főorvos, az aradi törvényszék orvosszakértője ma megvizsgálta a fogházban Gasztoni Sándor rokkant főhadnagyot, akit az elmúlt héten a büntetőtörvényszék csalásért két évi börtönbüntetésre ítelt. A főorvos megállapította, hogy Gasztoni Sándor súlyos beteg és a fogház zárt levegője rövid idő alatt végezhet a rokkant életével. Javasolta a törvényszéknek, hogy Gasztonit utalja kórházba. A bíróság véleményezés végett az ügyészséghez küldte át az orvosi jegyzőkönyvet.

Mussolini — Nápoly diszpolgára.

Nápolyból táviratozzák: A város tanácsa Mussolini miniszterelnököt Nápoly diszpolgárává választotta, hogy Délolaszország teljesen csatlakozott a faszistákhoz.

Oszi és téli divatkalapok a legjobb kivitelben, Reiner női divatruházában, Strada Eminescu (Deák F.-u.)

Apró hirdetések

Uzletek.

JÓFORGALMU kocsma és fűszerüzlet eladó. Cim a kiadóban. 4295

BELVÁROSI utcai irodahelyiség raktárral átadó. Cim Gracia Laboratorium Str. Mețianu 8. (Forray-utca.) 4319

JÓFORGALMU liszt- és terményüzlet piactéren lakással, elutazás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 4317

BORBÉLY üzlet vasút állomás közelében kivándorlás miatt eladó. Cim a kiadóban. 4371

JÓFORGALMU hentes és mészáros üzlet elfoglalható lakással eladó. Cim a kiadóban. 4366

Ellátás.

KÉT fiatalember, vagy házaspár teljes ellátást nyer. Cim a kiadóban. 4390

Különös.

ÉKPAROKAT. varrógépeket, gramont, legjobban javított Schwarz mőrsz. Str. Brancovici (Lázár Vilmosca) 3. 13641

ÓTSZAZ LEI jutalmat kap, ki eltűnt kerékpárom nyomára vezet. A kerékpár nekarsulmi-gyártmány. N. Jeli és kerékei fényes fehérre nikkelezett. Cim a kiadóban. 4360

NAGY borpince kiadó. Cim Kelet hírlapiroda. 13992

TIZEZER LEI rövid lejáratú kölcsönt keresek. Cimeket „Garancia” jellegre Ecce hirdetőjébe kérek. 13957

HUSZONÖT-HARMINCEZER Lei kölcsönt keresek. Cimeket „Biztos” jellegre Ecce hirdetőjébe veszt át. 13958

Ecce

Str. Eminescu (Deák F.-u.) 40
Telefon 306.

Eladásra ajánl:

Birtokot Temes megyében, vasút állomáshoz közel 300 hold.

Erdőt több száz hold területen Zsil-völgyben.

Több száz holdas Erdőbirtokot a családi vonalon.

Egy nagyobb faterület helyben.

Több családi házat, azonnal beköltözhető lakással, teljesen tehermentes. Nagyobb bérházakat kedvező feltételekkel.

20.000 Lei lelépéssel évi lakbér 6000 Lei irodának alkalmas lakás kiadó.

Garzon lakásnak, vagy irodának a város közepén két szobás azonnal beköltözhető lakás évi lakbér 2000.— Lei. — Uriembernek butorozott lakás előnyös feltételekkel. — Magános urinónél, uriaszszony, vagy szolid urileány butorozott lakást kaphat esetleg ellátással. — Több három—négy szobás lakást.

A város legforgalmasabb helyén jó meneteli étterem 4 berendezett szobával, felszereléssel eladó. — A vasútállomással szemben egy II. oszt. étterem, sőtés, kávéház, 10 berendezett szállodai szobával jutányosan bérbeadó. 13958

AKINEK VENNI, VAGY
ELADNI VALÓJA VAN,

a leggyorsabban az

„Aradi Közlöny”

hirdetése utján jut eredményhez.

SIMAY-fürdő Vizgyógyintézete.

Szénsav, kén- és sósfürdő.

Nyitva:

Férflaknak: reggel 6 $\frac{1}{2}$ -tól 1-ig, d. u. 6 $\frac{1}{2}$ -tól 8-ig

Nőknek: délután 2-től 6-ig. 3388

Arany — ezüst tárgyakért Reiner József a Lutheránus templom mellett. a legmagasabb árt fizetek.

Mindent ami érdekl, megtalál az

„Aradi Közlöny”-ben.

Saját érdeke, hogy megvegye.

MICHELIN CABLÉ STOCK

gyári áron

Kovács Soma Társánál

ARAD 4089

Singer varrógépek

részletfizetésre leendő eladására

ügynökök

magas jutalmak mellett tevéteinek Arad és Hunyadmegye területére.

Bourne & Co.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 9. (József fhog-ut)

Mütrágya, őszi vetőmagvak

az Aradvármegyei
Gazdasági Egyesületnél,
Arad, Str. Mircea Stanescu
14105

„COLUMBIA”

FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG

ORADEA-MARE

Sárgőncim: Columbia.

Aradi-ut 23—25. sz.

Gyártmányai: az összes férfi és női fehérneműek a legegyszerűbb commerce-árutól a legfinomabb kivitelig.

Radio 2777

5388

Alegdivatosabb

férfi és női gyapjúszövetek, velourok, téli kabát és ruhákra nagymennyiségben raktárra érkeztek. 4833

ORIENT divatruház, Arad

Orth. zsidó templomban

egy férfi és női elsőrendű ülés örök áron

eladó. 4849

A reflektánsoknak kérem címüket „Zsidó” jelige alatt a kiadóba leadni. 4849

Dr. PASCUTIU
(ezelőtt Dr. Bácskay) féle

Himlő oltóanyag

legfrissebb állapotban állandóan kapható:

— detail és engros —

Hajós Árpád gyógyszer-tárában, a megyeházzal szemben.

Vacum-féle

üzleti

Petroleumtartányok

különböző nagyságúak, használt jó állapotban eladók:

Kellner Béla

szállítónál, ARAD.

Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Beni tér 18. sz.) 13992

Alkalmi eladások!

Biztos tőkebefektetés.

Vasuti állomás tözsomszédságában vendéglő 2 szobás lakással, nagy italforgasztással. A város különböző részeiben a főtvonaltól kezdve, tőkebefektetésre alkalmas kisebb és nagyobb bér- és magánházak. — Kertesházak. — Házak nagy borpincékkel. — Iparvállalatnak alkalmas házak. — Gazdálkodásra alkalmas házak. — Üzletházak helyben és vidéken, mind azonnal elfoglalható 3—6 szobás lakásokkal — Mű és gőzmalmok, szőlők a hegyalján. Földbirtokok eladók. Bővebbet: Haász Iroda Str. Romaniul 5. (Zrinyi-utca.) 18585

Mielőbb elfoglalható tágas, száraz

raktárhelyiséget

keresünk

Kornis Testvérek

ARAD. 13991

Kaiser-Borax

Minden háznál olyan fontos

Mint a nyájnál a bojtár,

Vagy a kolompós.

IV—13675

ARADI KÖZLÖNY

nyomdaja eloson és izlésesen készít mindenféle nyomtatványokat. Ugymint: esküvői és eljegyzési kártyákat, névjegyeket, körleveleket, üzleti levélpapírokat, számlákat, levelezőlapokat, meghívókat, könyveket, sajtólapokat, röpöndülákat és minden e szakmába vágó munkákat.

Bulev. Regele Ferdinand 22. (József főherceg-ut.) Acsovpalota. — Telefon szám 151.

Török ládagyára Arad, Strada Bihorului 2. Megrendelésre szállít vasuti és posta ládákat, minden mennyiségben. Szülő ládákat. 13987

Saját érdekében kérjen mindenütt „EGOL” cipőkrémet kékítőfém-tisztítót sok pénzt megtakarít.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1.50 lel. Vastagabb betűvel 3.— lel. A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesznünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

KÉT világot járt jóbarát kifogástalan uriember, két distingvált utlasszony barátságát keresi, kikkel estéiket kellemesen elfölthetnék. Válaszokat kiadóba „Puhá fészek” jellegre kértünk. 4346

ALLOMAS ELŐLÍJÁRÓT vasárnap délelőtt 10 órakor jelzett helyen várom. „Másodvirágzás.” 4357

Alkalmazás.

TIZENNEGY ÉVI praxissal, tyukszemvágó, házakhoz ajánlkozik. Cimeket a kiadóba kér. 4320

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt keresek, végzett képezdészek előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 700

HÁZVEZETŐNŐNEK, vagy gyermekek mellé elmenne idősebb, szorgalmas nő. Cím Wallinger hirdetőjében. 13301

IDŐSEBB nő gyermek mellé ajánlkozik. Cím Almási János, Mosotzy-telep. 4347

TAKARITÓNÓ felvétetik Kain gyógyszerárban Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 1. 4294

JE CHERCHE, gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration. 700

VON intelligentes deutsches Fräulein möchte ich Conversations-Stunde nehmen. Adresse in der Administration. 4373

PERFEKT gyors- és gépiró, vagy gépirónő azonnali belépésre kerestetik. Kornis Testvérek. 4375

HÁZISZOLGA, ki virágkertetész is, jó fizetéssel felvétetik. Cím a kiadóban. 3486

ÜGYES bejáró takarító 7—12-ig azonnal felvétetik Bulev. Regele Ferdinand 46. (Boros Béni-tér 22.) szám. I. emelet. 4378

SZABADKÉZI rajzoló megfelelő állást keres. Ajánlatokat „Ügyes” jellegre a kiadóba kér. 4376

SZORGALMAS mindenek, ki szoba takarításban jártas, mielőbbi belépésre felvétetik. Cím a kiadóban. 4385

SUCHE intelligentes, deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse, zu 10 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administration. 700

ISPANT, egyelőre magányost keresek kisebb gazdaságba. Arad, postafiók 107. 4352

TEXTILSZAKMÁBAN teljesen képzett, jelenleg önálló kereskedő, egyéniségének megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 4345

BESSERE Frau sucht Stelle als Haushälterin zu alleinstehenden Herrn, oder Dame. Györki, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) No. 3. Hausbesorger. 4372

MINDENES jó fizetéssel kerestetik Str. Consistorului 5. (Batthyány-utca 29.) földszint 1. 4365

JÓERKŐLCSÜ tanuló fizetéssel felvétetik. Eiser villanyszerelő, Str. Brațianu No. 2. 4369

NEVELŐNŐT, lehetőleg intelligens németet keresek zenetudással. Cím Wallinger hirdetőjében. 13302

FELTÉTLEN megbízható, háztartás önálló vezetésében jártas fiatal házasvezetőnőt keres magános ur. Utbaigazítást ad Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4. u. számú házielügyelője. 4384

ÜGYES masamód leány felvétetik Reiner női divat áruházában Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 4387

NÉGY polgárit végzett intelligens fiatal leány gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóban. 4388

JÓL FŐZNI tudó szakácsné azonnal felvétetik Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 70. faterlep. 4393

Lakás.

SZOBÁ KONYHÁS lakást keresek esetleg takarításért. Cím Ecca-iroda. Strada Eminescu 40a) 13957

FIATAL HAZASPAR azonnali vagy későbbi beköltözésre 2—3 szobás modern butorozatlan lakást keres fürdőszobával. Ajánlatokat „Magas házbér” jellegre a kiadóhivatalba. 4310

BULEV. REGELE FERDINAND (Boros Béni-tér) vagy környékén kettő, esetleg három szobás lakást keres az Aradi Olajipar R.-T. Ajánlatokat Bul. Regele Ferdinand 22. szám alá kérünk. 4342

FIATAL gyermektelen házaspár (kereskedők) butorozott, vagy butor nélküli szobát keres 2—3 hónapra. Ajánlatok Joanovits szücsüzletbe. Neumann-ház kéretnek. 13992

SZÉP butorozott szobát fürdőszoba használatával és külön bejárattal keres magányos ur. Ajánlatok lapkiadóhivatalába „U. B.” jelige alatt. 400

KÉT SZOBÁS magánház kiadó. Egy magánház fűszerüzlettel, teljes berendezéssel, azonnal átadható 3 szobás modern lakással eladó. — Ugyanott gazdálkodásra alkalmas magán- és bérházak eladók. Cím Boross K. ügynöksége Arad, Strada Consistorului No. 11. (Batthyány-utca 31.) 4389

Vétel és eladás.

ANTIK tárgyakat, díszműveket, kézmunkákat, függönyöket, szőnyegeket, fehérneműt stb. bizományba veszek. Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-utca 23. szám) I. emelet jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaiszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legnagyobb árrban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elza-palota.) 11895

ALKALMI AJÁNDEKOK u. m.: dísz-tárgyak, ékszerek, kézi munkák jutányos áron eladók. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázakat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

MOTOREKE legjobb gyártmány azonnal szállítható aradi raktárunkból. Kovács Soma és Társa, Arad. 4362

EGY 117x243 cm. perzsa szőnyeg s egy nagy alabastrom virág állvány — olasz munka — eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4358

KIFOGÁSTALAN diófa háló, szép gummikerektől gyermekkosci és egyéb butor eladó. Aradul-Nou (Ujarad) Fő-ut 161. 4359

MICHELIN GABE autógummik minden méretben, leszállított áron, Kovács Soma és Társánál, Aradon. 4363

HAJAT vesz, hajfonatok, hajkreppek, hajnetek, legolcsóbban Fischer modern hajmunka vállalatánál, Str. Mărăsești (Kossuth-utca) 58. 4348

HATSZAZ HL. ÜRTARTALMU szilvaskádák eladók. Ispravnik Livius Curtici. 4355

ZAB, tengeri, árpa minden mennyiségben a legolcsóbb napi árban kapható a Széchenyi-malom lisztüzletében. 4343

JÓKARBAN levő gyermekkosci eladó. Strada Mărăsești 62—14. (Kossuth-utca.) 13301

MALOMKÖVEK, eredeti francia és hazai, szitaselyem, gépolai, szijak, malomszerek, cséplőüzemi cikkek Kovács Soma és Társánál, Aradon. 4364

RÉVAI LEXIKON alkalmi vétel. kapható Knieszer papirkereskedésében Strada Viadimirescu (Dobó-utca) 1. Ugyanott olcsó Schuber papiros. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegensfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

NYERSBŐRKÖVET veszek minden mennyiségben írom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Beresényi-utca) 39. sz. 13631

KOCSIKENŐCS prima, tovotzezsir, mindennemű gépkendőolajok nagyban áron kaphatók az Aradi Olajipar Részvénytársaságnál Arad. Bulev. Regele Ferdinand I. No. 46—22. Telefon szám 135—407. 3935

IRÓGÉPEK, kellekek raktára, szakszerű javító műhely. Szegű, Piața Luther 3. Telefon 111. 13731

SZÉP, fehér nikkelezett gyermekkosci eladó. Cím a kiadóban. 4278

AMERIKAI, natur tölgy íróda berendezés Underwood írógéppel együtt eladó. Cím Gracia Laboratorium Str. Mețianu 8. (Forray-utca.) 4292

KIFOGÁSTALAN állapotban levő, könnyű fedéles hintó kerestetik. Cím a kiadóban. 4314

ELADÓ sürgösen szép és tiszta világos hálószoba és ebédibutor, varrógép, villanycsillárak, szőnyegek. Str. E. Ghiba Birta 11. (Varjassy József-utca.) 4340

JÓKARBAN levő koci homokládával együtt eladó. Megtekinthető Ehling János kovácsmesternél. Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27—2. 3475

SELYEM PAPANOK, nagy alpaca tálica, aranylánc, virágvázák, goblein képek, íróasztal, tükör, szekrények, consol-asztal, 3 m. futószőnyeg, képtámak, ágy- és asztalneműek, női fehérnemű, kézimunka, vaddisznóbőr, gyöngy ruhadísz, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-utca 23.) sz. I. emelet jobbra. 1000

NÉGY HP. FAFÜRESZELŐ GÉP ELADÓ. CIM A KIADÓBAN. 4368

VILÁGOS háló lakással együtt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 4379

TÖLGYFAHÁLÓ szürke, majdnem vadonatonuj, olcsón eladó. „Victoria” irodában, Piața Avram Iancu 16. 4382

PORCELLÁN SPARHEP szruddal olcsón eladó. Str. Grigorie Alexandrescu (Beresényi Miklós-utca) 3. háziasszony-nál. 4383

JÓKARBAN levő fehér nikkelezett gyermekkosci eladó. Aradul-Nou (Ujarad) Fő-utca 160. 4394

Incatlan.

STR. DMNA BĂLASA (Purl+ Lajosné utca) 46. számú jókarban levő ház elfoglalható lakással eladó. Ugyanott egy szép ebédib kredenc is eladó. 4287

SZÉP MAGÁNHÁZ sürgösen eladó Micaiaca-Nou (Ujmikalaka) Attila-u. 3. 4350

MODERN magánház elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Krausz, Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 1. 4351

EGY kis magánház eladó Strada Cielu (Álmos-utca) 14—16. 4361

STR. POETUL (Libás-dűlő) 2. szám 2 magtár, kocsiszin, nagy istálló, 2 nyitott szin, 1 hizlalda 40 sertésre bérbe adó. Gazdaságnak, vagy gyárnak alkalmas, esetleg eladó. Tudakozódni Str. Colonel Paulian (Fábian László-utca) 9. 4353

ARADMEGYÉBEN 120 hold őserdő 3 km. állomáshoz, eladó. Bővebbet Kellner-iroda, Strada Colonel Paulian 1. C. F. R. új-vel szemben. 4367

BÉLVÁROSI magánház háromszoba, zárt folyosóval 30.000 lei teherrel, 150 ezer leiert eladó. Lakás csere után elfoglalható. — Uranus-iroda, főpostával szemben. 13918

STR. TEODOR SERB 6. (Török Gábor-utca 24.) számú ház átadható lakással eladó. 4377

ALKALMI ELADÁSOK. Magánház 3 szobás, fürdőszobás lakással 260 ezer lei. — Belvárosban földszintes ház 4 szobás, fürdőszobás lakással. — Magánház 5 szobás lakással a piacot közelében 220 ezer A város központján 8 drb emeletes bérház modern 4—5 szobás lakásokkal 600 ezer leitől 700 ezer leigg. Kertes házak Üzletházak eladók, Bővebbet: Haász iroda Str. Romanului 5. (Zrínyi-utca) 13934

MAGÁNHÁZ két szobával, gyümölcsös kerttel és egyéb mellékkeliséggel eladó. Megegyezés után azonnal elfoglalható. Strada Petru Pipoș (Gál László-utca) 7—8. 4374

Önkéntes árverésre

körül Str. Seeceri (Sarló Domokos-utca) 18 számú sarokház 1923 augusztus 7-én (kedden) délután 5 órakor. Bővebb felvilágosítással „Victoria” iroda Piața Avram Iancu 16. (Szabadság-tér) szolgál.

Apróhirdetések folytatása a 11-ik oldalon.

A főnök alkalmazottat, az alkalmazott állást talál, ha az Aradi Közlönyben hirdeti :-: :-:

Győződjön meg arról, hogy mindennemű férfi fehérneműk a legdivatosabb kivitelben, továbbá Lillom-szifonok és vásznak, ing-zsebk, vealok, grenadinok, férfi- és női-harlsnyák dus választékban, legolcsóbb áron **Varjassnál** Str. Mețianu (Forray-utca) „Az arany kakas”-hoz.